

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

LOs yttrande över Remiss angående Avtrappat ränteavdrag för vissa lån

Sammanfattning

- LO tillstyrker sammantaget förslaget om avtrappat ränteavdrag.
- LO ser överskuldsättningen som ett allvarligt problem men anser att det råder en betydande osäkerhet gällande i vilken utsträckning slopad avdragsrätt är en ändamålsenlig åtgärd för att minska problemen med överskuldsättning.
- LO anser dock att en slopad avdragsrätt för konsumtionslån dels är rimlig ur ett fiskalt perspektiv och dels ur ett skattesystemperspektiv, då dessa lån inte kan associeras med en framtida beskattningsbar avkastning. Utifrån detta perspektiv är det dock inte uppenbart varför konsumtionslån utan säkerhet bör beskattas annorlunda än vissa konsumtionslån med säkerhet såsom båt- eller billån.
- Vidare vill LO betona att avdragsrätten för räntekostnader generellt blivit allt mer avvikande från nivån på kapitalbeskattningen. Ur ett skattesystemperspektiv finns det därför skäl att höja vissa kapitalskatter, i andra hand genomföra en generell justering av ränteavdragen för att återupprätta symmetrin.

LOs syn på ränteavdragen i dagens skattesystem

LO tycker att ränteavdrag som korresponderar mot nivån i kapitalbeskattningen är rimliga. Ränteavdragets roll i skattesystemet har därför successivt komplicerats av att beskattningen av kapitalinkomsterna sänkts under nivån för ränteavdragen. Då hushållen framförallt har bolån har slopandet av fastighetsskatten och den reducerade reavinstkatten för fastigheter varit viktigast i att undergräva den ursprungliga tanken bakom ränteavdragen. Därtill har vissa andra avvikande kapitalskatter såsom schablonbeskattningen av investeringssparkonton (ISK), vars genomsnittliga beskattning bedöms vara lägre än 30 procent, eller den lägre skattenivån på onoterade aktier, 25 procent, ytterligare kommit att undergräva symmetrin i systemet. För att återupprätta symmetrin bör i första hand kapitalbeskattningen höjas, men i andra hand kan det vara motiverat att göra en viss generell justering av ränteavdragen.

LO instämmer i utredarens beskrivning av motivet för ränteavdragen när utredaren skriver:

”Enligt normen för kapitalbeskattning bör endast ränteutgifter för lån till investeringar där avkastningen är skattepliktig dras av.” (sida 34).

Utredarens förslag att ge avdragsrätt för bil- och båtlån innebär samtidigt att vissa konsumtionslån, där skattepliktig avkastning saknas, ska få behålla sin avdragsrätt. Ur ett skattesystemperspektiv är det inte uppenbart varför ett konsumtionslån för att köpa en båt ska berättiga ett ränteavdrag medan ett lån för att köpa exempelvis en häst inte ska göra detta. Inget av dessa lån bör ge upphov till en skattepliktig avkastning (inom inkomstslaget näringsverksamhet kan de göra det men där finns också avdragsmöjligheten kvar). Även den slojade avdragsrätten för värdepapperslån – som kanske mer än några andra krediter bör korrespondera mot en avkastning – går på tvären mot tanken bakom ränteavdraget. LO har begränsad insikt i omfattningen av såväl värdepapperslån som konsumtionslån för bilar och båtar. LO kan därmed inte bedöma den praktiska betydelsen av att i dessa fall avvika från den norm om vilka lån som ska berättiga ränteavdrag som utredaren beskriver. Vi föreslår alltså inga ändringar i utredarens förslag men vill ändå påtala att gränsdragningen för vilka lån som ska berättiga ränteavdrag är en svår fråga där man tydligt kan landa i andra slutsatser än utredaren valt att göra.

Konsumtionslån och överskudsättning

LO betraktar överskudsättning som ett problem. Skulderna hos Kronofogdemyndigheten ökar på ett oroväckande sätt.

Det är osäkert i vilken utsträckning minskad avdragsrätt är ett effektivt sätt att begränsa överskudsättningsproblematiken. Utredningen skriver *”Att trappa av eller helt slopa ränteavdraget leder till högre sammanlagda kostnader för vissa typer av lån, vilket kan förväntas minska efterfrågan på denna typ av lån”* men gör ingen uppskattning av hur stor denna effekt kan tänkas bli eller hur detta kopplar till överskudsättningsproblematiken. Även om en slopad avdragsrätt bör minska incitamenten att ta lån utan säkerhet är det inte säkert att detta påverkar skuldsättningen hos de grupper som får problem med överskudsättning. Det är exempelvis osannolikt att överskudsättning till följd av spelmissbruk skulle avhjälpas av en slopad avdragsrätt.

Det är i sammanhanget relevant att notera att Överskuldssättningsutredningen (SOU 2023:38) inte föreslog några begränsade ränteavdrag för konsumtionslån. För att begränsa överskuldssättningen betraktades uppenbarligen andra åtgärder som viktigare. LO har tidigare betonat behovet av åtgärder mot spelmissbruk

liksom hårdare reglering av långivare som särskilt prioriterade för att bekämpa överskuldssättning.

Med vänlig hälsning
Landsorganisationen i Sverige

Susanna Gideonsson

Peter Gerlach
Handläggare